

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม” สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยดำเนินการ ดังนี้

ในการศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการวิเคราะห์เอกสาร

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 1.3 การสรุปผลการศึกษานวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ในการสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นที่ 2.3 การบรรณาธิการกิจร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคมไปทดลองใช้ในปีการศึกษา 2563 ศึกษาผล ดังนี้

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.4 การประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการบริหาร 5) ผลผลิต

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า

2.1 ผลการสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จากการพัฒนา

2.1.1 รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่

1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการกระจายอำนาจ

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

- 1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- 2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 3) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ PDSA (Plan-Do-Study-Act) สามารถนำมาใช้สำหรับดำเนินการแก้ไขปัญหาในด้านการบริหารการศึกษา คือ ขั้นตอนของระบบที่เกิดจากคุณค่าของการเรียนรู้และความเชื่อมโยงของความรู้ที่ได้รับจากการปรับปรุงกระบวนการ เริ่มจากขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ (D : Do) ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผลการเรียนรู้ (S : Study) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุง (A : Act)

องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต

ในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งมีวิธีการพัฒนาและมีการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการวัดและประเมินผลก่อนเรียน 2) ขั้นการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน 3) ขั้นการวัดและประเมินผลหลังเรียน

2.1.2 คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประกอบด้วย 6 หัวข้อ ได้แก่

- 1) ที่มาและความสำคัญ
- 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 4) รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
- 5) แนวทางการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
- 6) บทบาทผู้บริหารที่ส่งเสริมการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

2.2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบและคู่มือการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคมในภาพรวม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนของคู่มือการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบร้อยละของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในปีการศึกษา 2563 สูงกว่า ปีการศึกษา 2562 1.2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในระดับดีขึ้นไป ก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ทุกสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในปีการศึกษา 2563 สูงกว่า ปีการศึกษา 2562 1.3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับดีขึ้นไป ก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ทุกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 สูงกว่า ในปีการศึกษา 2562 2) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อ

รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นในด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

แนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบ โดยการวิเคราะห์เอกสารและการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหาร องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต ซึ่งในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงบริบทหรือโครงสร้างการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการที่เกิดขึ้นในการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งจะมีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงปฏิบัติการ โดยการนำรูปแบบที่ได้สร้างและพัฒนาขึ้นมาไปใช้ในการปฏิบัติการกับครูผู้สอนให้สามารถดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hersey & Johnson D.E. (1996, p. 10) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบเชิงปฏิบัติสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีนั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น หรือเพื่อนำไปใช้อธิบาย ทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ที่ศึกษา ดังนั้น รูปแบบจึงเป็นเพียงแบบจำลองอย่างหนึ่งที่ได้มาจากการถ่ายทอดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ และสอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2537, หน้า 55) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่ดี ควรประกอบไปด้วย 1) หลักการของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานของรูปแบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อกำหนดเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลดี 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ ด้วยการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรม และอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ และสอดคล้องกับ Ivancevich (1989, p. 20) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบเชิงระบบ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต 4) ข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อม ซึ่งองค์ประกอบเชิงระบบของรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหาร องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต ส่วนข้อมูลป้อนกลับผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นความเชื่อมโยงระหว่างผลขององค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต และ